

5. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>.
6. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.04.2001 № 2365-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2365-14>.
7. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/222-19>.
8. Про затвердження Інструкції про порядок прийняття Службою Безпеки України рішення про заборону в'їзду в Україну іноземця та особам без громадянства : наказ Служби безпеки України від 01.06.2009 № 344 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0785-09>.
9. Приватне життя і поліція. Концептуальні підходи. Теорія та практика / відповід. ред. : Ю. І. Римаренко. – К. : КНТ, 2006. – 740 с.
10. Про затвердження Положення про дозвільну систему : постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF>.
11. Стаття 23. Конституція України. 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/kz/konstitutsiya-ukrajini/rozdil-9-teritorialnij-ustrij-ukrajini-konstitutsiya-ukrajini>
12. Зайчук О. В. Теорія держави і права : Академічний курс : підруч. / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
13. Розробка проектів нормативно-правових актів відповідно до методики вирішення проблем. – К. : ФОП Москаленко О.М., 2012. – 180 с.

Стаття надійшла до редакції 1.11.2017

УДК 351

Кобзар Олександр Федорович
доктор юридичних наук, доцент
завідувач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Охарактеризовано основні засади взаємодії як складової правоохоронної діяльності. Висвітлено основні ознаки, що характеризують взаємодію як функцію державного управління. Розкрито основні напрями та критерії яким повинна відповідати організація зазначеної співпраці. Визначено, що взаємодія в правоохоронній діяльності є формою прояву цілеспрямованого впливу, що передбачає забезпечення необхідної узгодженості дій відповідних суб'єктів, як елемент процесу реалізації поставлених цілей по захисту прав та свобод громадян, охорони публічного порядку та публічної безпеки, попередження, припинення та запобігання правопорушень, усунення умов, які сприяють їх вчиненню.

Ключові слова: взаємодія, співпраця, правоохоронна діяльність, правоохоронні органи, державне управління.

Kobzar A. F. INTERACTION - INDEPENDENT MANAGEMENT COMPANY IN LAW ENFORCEMENT ACTIVITY

The main principles of interaction as a part of law enforcement have been analyzed. The basic features characterizing interaction as a function of public administration have been described. The key guidelines and criteria to which the organization of such interaction must correspond have been identified. It is determined that interaction in law-enforcement activity is a form of manifestation of purposeful influence, which involves providing the necessary coordination of actions of the relevant actors as an element of the process of realization of the set goals for the protection of the rights and freedoms of citizens, protection of public order and public safety, prevention, termination and prevention of offenses. , eliminating the conditions conducive to their commission.

It is noted that properly organized interaction, a clear division of competences between law enforcement agencies, the ultimate goal of which is to achieve a commonly defined result, allow to accomplish the task faster, with less expense, more purposefully apply the various possibilities of different units, avoiding duplication and a narrow-minded approach to solving problems of counteraction to crime.

Key words: interaction, cooperation, law enforcement, law enforcement agencies, state administration.

Постановка проблеми. У світі все існує і розвивається у взаємозв'язку. Будь-яка спільна діяльність людей – виробництво чи дозвілля, політика чи освіта, охорона правопорядку в державі чи захист прав і свобод окремого громадянина – викликає необхідність погодження, координації, упорядкування і цілеспрямовання індивідуальних та групових зусиль і волі, тобто відповідного управління.

Без системи управління людське суспільство неможливе, як неможливе воно без матеріального виробництва. Коли порушується управління в суспільстві, виникають кризові явища, які проявляються в занепаді виробництва, падінні духовності й моральності, зростанні злочинності [1, с. 11].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремим питанням взаємодії правоохоронних органів присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, А. А. Бова, Ф. А. Буарі, О. В. Джафарова, Д. С. Каблов, В. В. Ковальська, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, М. В. Лошицький, О. П. Поволоцький, О. В. Поколодна, В. О. Соколов, Ю. О. Свеженцева, А. Селігмен, В. В. Сукачов, В. Д. Сущенко, В. Т. Томін, І. Ч. Шушкевич та ін.

Незважаючи на плідну працю цих науковців, проблема співпраці в системі правоохоронних органів в Україні сьогодні лишається малодослідженою, так як відсутні не лише теоретичні рекомендації щодо їх тісної взаємодії під час здійснення правоохоронної діяльності.

Формування цілей статті. Метою статті є визначити основні засади взаємодії як складової правоохоронної діяльності. Окреслити основні ознаки, що характеризують взаємодію як функцію державного управління. Визначити основні напрями та критерії яким повинна відповідати організація зазначеної співпраці.

Виклад основного матеріалу. Управління здійснюється в усіх фазах відтворення, які охоплюють суспільне виробництво, розподіл, облік і споживання товарів, робіт та послуг. Управлінська діяльність забезпечує організованість і порядок, необхідні для нормального функціонування і розвитку будь-якої суспільної організації, незалежно від того, утворена вона державою чи суспільством.

Управління являє собою такий процес взаємодії сторін, при якому одна з них чинить вплив на іншу, інша ж виявляється здатною сприяти такий вплив і будувати свою поведінку відповідним чином. Управління може вважатись успішним за умови, що суб'єкт (сторона, яка впливає) сформулював мету взаємодії, а об'єкт (сторона, яка підлягає впливу) має засоби й можливості для її реалізації. Управлінська взаємодія може реально функціонувати тільки в тому випадку, якщо об'єкт управління виконує команди суб'єкта управління. Для проходження управлінського процесу необхідною є, з одного боку, наявність у суб'єкта управління потреби й можливості керувати об'єктом, а з іншого, – наявність у об'єкта управління бажання й здатності виконувати ці команди, так щоб у цій взаємодії був обопільний інтерес [1, с.13-14].

Розглядаючи управління в правоохоронній діяльності слід відмітити, що даний вид управління належить до державного управління.

Аналізуючи різні форми і напрями державного управління за допомогою правових засобів, легко можна встановити, що конкретний зміст і вибір форм залежить від предмета правового регулювання, який одночасно є і об'єктом управлінських відносин. Дійсно, міра правової впорядкованості, наприклад, у сфері організації матеріального виробництва, і управління в галузі правоохоронної діяльності, внаслідок специфіки виконуваних задач, не можуть бути однаковими. При цьому ми зовсім не виходимо з того, чий результат праці важливіший для суспільства. Існують певні об'єктивні параметри, які показують необхідність урегулювання суспільних відносин за допомогою правових норм.

Статус правоохоронних органів цілком залежить від їх місця в системі державних органів, що й зумовлює той чи інший підхід до конструювання моделі правового регулювання їх діяльності.

Функції державного управління реалізуються державою через систему та структуру органів. Характер функцій визначається завданнями, які стоять перед державою в галузі державного управління у найважливіших сферах суспільного життя, в тому числі й в боротьбі зі злочинністю. Для виконання завдань органи державного управління мають певні повноваження, які мають державно-владний характер.

Управління в правоохоронній діяльності – різновид державного управління і повинно забезпечувати взаємодію систем, підрозділів і служб органів, які здійснюють правоохоронну діяльність як єдиного цілого з метою виконання поставлених перед ними завдань у сфері правоохоронної діяльності держави [2, с.10].

Ефективне функціонування системи правоохоронних органів та установ України можливе тільки за умови тісної спільної діяльності усіх її складових. Кожен орган реалізує покладені винятково на нього завдання у певному напрямі загальної державної політики у сфері правопорядку зокрема. Принципове значення має пріоритетна мета реалізації державної політики, адже як ніколи саме при внутрішньосистемній взаємодії усі зусилля взаємодіючих сторін спрямовуються на її досягнення.

Взаємодія являє собою один із видів взаємозв'язку. Це означає, що в процесі взаємодії відбувається вплив ходу, характеру і змісту дій однієї сторони на дії іншої. Тому відсутність в однієї із сторін інтересу з приводу предмета спільної діяльності, наявність у неї іншого (протилежного чи неузгодженого) інтересу, неприйняття однією із сторін поставлених перед нею завдань, невідповідність до процедур взаємодії, відсутність довіри до іншої сторони виключає можливість встановлення реального співробітництва чи робить його значною мірою неефективним. Поняття взаємодії знаходиться в тісному зв'язку з поняттям структури і виступає як інтегруючий фактор, за допомогою якого відбувається об'єднання частин у певний тип цілісності. Таким чином, внаслідок об'єднання зусиль декількох, раніше розрізнено діючих суб'єктів або якісної зміни відносин всередині деякої групи осіб, знову створена чи певним чином реорганізована структура за своїми потенційними можливостями, здатністю вирішувати поставлені перед нею завдання істотно перевершує аналогічне за призначенням утворення, що функціонує без урахування правил взаємодії [5, с.11]. Отже, у всякій діяльності, яка виконується групою людей, одне із основних місць при вирішенні питання про шляхи її поліпшення займає проблема взаємодії.

Взаємодію прийнято розуміти у вузькому та широкому значенні терміна. У широкому значенні під взаємодією розуміється співпраця, яка розкривається в спільних узгоджених діях, спрямованих на досягнення спільної мети, у взаємній допомозі під час вирішення завдань. Використовуючи категорію „взаємодія” у будь-якій галузі знань, необхідно відзначити, що це поняття має широку сферу застосування, особливо в управлінській діяльності. Системний підхід до досліджуваної проблеми передбачає виявлення якісних характеристик взаємодії в системі суспільних відносин, включаючи сферу здійснення протидії злочинності різними суб'єктами.

У практичному сенсі важливо розглядати взаємодію як процес взаємовпливу та взаємодоповнення діяльності суб'єктів, зокрема в правоохоронній діяльності. Обов'язковою ознакою взаємодії є наявність у суб'єктів спільної мети, адже лише за такої умови може відбуватися перетинання їх діяльності та саме в такому випадку спільною метою є боротьба з правопорушеннями. При цьому, спільність мети не означає однаковості функцій та завдань, а навпаки, передбачає їх диференціацію [8, с.80]. Кожний суб'єкт наділений певною компетенцією, відповідно до якої здійснює діяльність притаманними йому методами: слідчий, маючи визначені законом завдання, що в обов'язковому порядку підлягають встановленню в кримінальній справі, як суб'єкт взаємодії вступає в правовідносини з дільничним інспектором міліції, який у свою чергу надає необхідну допомогу слідчому для встановлення об'єктивної істини в кримінальній справі.

Управління в галузі правоохоронної діяльності забезпечується виконанням ряду функцій – конкретних напрямків діяльності, серії безпосередніх дій, які в науці про управління і на практиці дістали назву “функції управління” [2, с.16-17].

Взаємодія, як складова державного управління розглядається, як категорія, котра пов'язана із конкретними суб'єктами управлінської діяльності (державні органи, посадові особи, громадяни, громадські формування та ін). Стосовно управління ця складова означає діяльність щодо управління, зовнішній прояв властивостей державного управління у сучасній системі суспільних відносин.

Щодо ролі взаємодії в управлінні правоохоронної діяльності, то вона досить велика, оскільки має на меті “за допомогою узгодженості дій створити необхідні умови для ефективного функціонування правоохоронних органів держави”.

Висновки. Взаємодія в правоохоронній діяльності – це форма прояву цілеспрямованого впливу, що передбачає забезпечення необхідної узгодженості дій відповідних суб'єктів, як елемент процесу реалізації поставлених цілей по захисту прав та свобод громадян, охорони публічного порядку та публічної безпеки, попередження, припинення та запобігання правопорушень, усунення умов, які сприяють їх вчиненню.

Отже, належним чином організована взаємодія, чіткий розподіл компетенції між правоохоронними органами, кінцевою метою яких є досягнення загального визначеного результату, дозволяють виконати поставлене завдання швидше, з меншою витратою зусиль, більш цілеспрямовано застосовувати різноманітні можливості різних підрозділів, не допускаючи дублювання та вузьковідомчого підходу до розв'язання завдань протидії злочинності.

Список використаних джерел:

1. Бандурка О. М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення / О.М.Бандурка. – Х. : Основа, 1996. – 386 с.
2. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України : підручник / О.М.Бандурка. – Харків: Ун-т внутр.справ, 1998. – 480 с.
3. Лошицький М. В. Теоретико-правові засади адміністративно-поліцейської діяльності держави : монографія / М. В. Лошицький. – К. : МП «Леся», 2013. – 370 с.

4. Малиновський В.Я. Державне управління : навч. посібник / В.Я. Малиновський. – Луцьк: Вежа, 2000. – 789 с.
5. Наумкин Ю.В. Взаимодействие органов внутренних дел с учреждениями массовой информации в борьбе с преступностью / Ю.В. Наумкин. – Ташкент, 1999. – 91 с.
6. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / В.М.Плішкін ; за ред. Ю. Ф. Кравченка. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. – 702 с.
7. Уемов А.И. Вещи, свойства и отношения / А.И.Уемов. – М. : Изд-во Академии наук СССР, 1963. – 184 с.
8. Философский энциклопедический словарь. – М., 1983. – 751 с.
9. Юнін О. С. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних (поліцейських) підрозділів і можливості його застосування в Україні : монографія / О. С. Юнін. – Харків : НікаНова, 2015. – 456 с.

Стаття надійшла до редакції 6.11.2017

УДК 347.132- 058.55

***Манжула Андрій Анатолійович**
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри галузевого права
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка*

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПРОСТУПКИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Розкрито поняття адміністративного процесу у контексті понять «публічний проступок» та «публічний процес». Окреслено шляхи вирішення деяких проблем у сфері підвищення ефективності діяльності суб'єктів провадження по справах про адміністративні проступки. Визначено особливості розгляду процедурних питань провадження у справах про проступки у сфері громадського порядку, правовий статус учасників. Визначено недоліки окремих матеріальних норм законодавства в цій сфері та надано конкретні пропозиції щодо його вдосконалення.

Ключові слова: провадження, громадський порядок, проступок, правопорушення, публічне право.

Manszhula A.A. CONCEPT AND CONTENT OF PROCEEDINGS IN THE CONTEXT OF PROMOTION AGAINST THE PUBLIC ORDER

It is explained the concept of the administrative process in the context of the concepts of «public offense» and «public process». It is outlined the ways of solving some problems in the sphere of improving the efficiency of activity of the proceedings in cases of administrative offenses. The peculiarities of consideration of procedural issues of proceedings in cases of misdemeanors in the field of public order, the legal status of participants. The defects of certain substantive norms of legislation in this area are identified and concrete proposals for its improvement are provided. Individual traits are inherent in the commission of misconduct against public order: it arises only in connection with the commission of a misdemeanor; for it inherent set by the legislation circle of subjects; Individuality of procedural acts, which are accepted during the proceedings; the application during this procedure of state coercion determines the high degree of formalization of the process; through this process, measures of responsibility are implemented.

Key words: proceedings, public order, offenses, misconduct, public law.

Постановка проблеми. У процесі реформування українського суспільства в умовах незалежності держави важливе місце посідає адміністративно-правова реформа, проведення якої є життєво необхідним внаслідок змін в економічному, соціальному та політичному житті країни. Особливої актуальності набуває вирішення проблеми щодо боротьби з проступками. Окреме місце серед них посідають проступки, що посягають на громадський порядок, які, з одного боку, є дуже близькими до ряду злочинних діянь, а з іншого боку – характеризуються латентністю, що, як уявляється, вказує на особливий їх статус щодо вироблення системи по їх подоланню.

На нашу думку, розгляд питання щодо провадження у справах про проступки проти громадського порядку є досить важливим, адже цей вид провадження набуває все більшого поширення та вимагає додаткового вивчення проблем і пробілів у чинному законодавстві. Глибоке дослідження проблем вдосконалення провадження у справах про проступки проти громадського порядку набуває особливого змісту й актуальності в умовах розбудови правової держави, приведення законодавства у відповідність із